

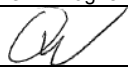
Aan:	het college van B&W	Van afdeling:	Ruimte en Economie
Portefeuillehouder:	J.E.T.M. van Dongen	Adviseur:	G. de Loos
Classificatie:	Openbaar	Telefoon:	(0223) 67 8843
Kenmerk:	a15.00239	Datum advies	4 maart 2015
		Afstemming in portefeuillehoudersoverleg: ja	
Onderwerp:	Herijking overname stedelijk water		

Samenvatting: De verdeling van de onderhoudstaken aan de watergangen in Noord-Holland kent vele verschillen als gevolg van oude afspraken tussen overheden. Na de fusie van de waterschappen wil het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier het onderhoud in haar beheergebied harmoniseren en in lijn brengen met de afspraken tussen de UvW en de VNG. Voor het gebied beneden de Doggersvaart is de verdeling van de onderhoudstaken al in overeenstemming met deze beleidslijn en is in de Keur en Legger opgenomen. Voor de watergangen boven de Doggersvaart geldt een contract uit 1996. Op basis hiervan wordt het onderhoud aan het talud, de beschoeiing en de waterbodem door het waterschap uitgevoerd. Het hoogheemraadschap wil de onderhoudsverdeling in dit gebied ook in overeenstemming brengen met voornoemde beleidslijn, waarbij zij het onderhoud uitvoeren aan de waterbodem en de gemeente het onderhoud aan het talud en de beschoeiing op zich dient te nemen. Ter compensatie neemt het hoogheemraadschap onderhoudstaken van de gemeente over en betaalt een afkoopsom.

Gevraagd besluit:

1. de tekst vast te stellen van de overeenkomst 'Overeenkomst tot overdracht van het onderhoud van stedelijke wateren van de gemeente Den Helder en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier' tussen de gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier die als bijlage deel uitmaakt van dit advies, waarbij een aangepaste verdeling wordt afgesproken van het onderhoud aan de watergangen in Den Helder;
2. de burgemeester te verzoeken om op grond van artikel 171, lid 2, Gemeentewet, de portefeuillehouder milieu en stadsontwikkeling en -beheer te machtigen de overeenkomst namens de gemeente te ondertekenen;
3. na ontvangst van de afkoopsom van € 550.000,-- voor achterstallig en toekomstig onderhoud van het hoogheemraadschap, hiervan € 300.000 op te nemen in de begroting, product 265 'Onderhoud watergangen' voor het wegwerken van achterstand in het onderhoud en € 250.000 in de projectbegroting 765148 'Aanpassing beschoeiing Helder's kanaal' op te nemen.

Opmerkingen van collegeleden & gemeentesecretaris:

	Burgemeester	Wethouder	Wethouder	Wethouder	Wethouder	Wethouder	Secretaris
	Koen Schuiling	O.R. Wagner	P.J.R. Kos	J.E.T.M. van Dongen	G.K. Visser	D.R. Pastoor	J.C.M. Cox
AKKOORD							
BESPREKEN							

Inleiding

Alle watergangen boven de Doggersvaart werden van oudsher door de gemeente onderhouden. Pas met de invoering van de Waterschapswet rond 1994 zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de onderhoudstaken. Met de overeenkomst 'Overdracht stadswateren Den Helder' uit 1996 is het onderhoud van de hoofdwatergangen in dit gebied op basis van kosten en baten overgedragen aan het Waterschap Hollands Kroon. Het betrof het onderhoud aan de taluds, de beschoeiing en de waterbodem van de hoofdwatergangen in dit gebied.

Het beheer en onderhoud van de overige watergangen in dit gebied (zoals de bermsloten en sierwater in de parken) is bij de gemeente gebleven.

Na de fusie van de waterschappen in 2005 wil de rechtsopvolger van het Waterschap Hollands Kroon, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, de onderhoudsafspraken in lijn brengen met hun beleid (dit is conform de verdeling van het beheer en onderhoud zoals dat geldt voor het gebied beneden de Doggersvaart inclusief Julianadorp). Dat betekent dat het hoogheemraadschap het beheer en onderhoud aan de taluds en beschoeiing van de hoofdwaterlopen boven de Doggersvaart wil overdragen aan de gemeente (onderhoud droog). Het onderhoud aan het water, inclusief het baggeren blijft bij het hoogheemraadschap (onderhoud nat).

Deze verdeling van de onderhoudstaken is ook als intentie opgenomen in de uitvoeringsconvenant Waterbreed. Het convenant expireert in 2015.

Voor de door het hoogheemraadschap beoogde herijking van het contract uit 1996 zijn in overleg met de BOR van de afdeling Stadsbeheer diverse voorstellen gedaan (zie de bijlage). Omdat de overdracht van deze onderhoudstaak financiële consequenties heeft, wil het hoogheemraadschap ter compensatie het groot onderhoud (baggeren en maaien) van circa 175.000 m² watergangen van de gemeente overnemen. Dit betreffen bermsloten en watergangen (geen hoofdwaterlopen) welke thans in het beheer van de gemeente zijn. In de laatste stuurgroep Waterbreed is door het hoogheemraadschap het volgende aanbod gedaan:

1. HHNK neemt over van gemeente Den Helder het beheer en onderhoud van een aantal waterlopen (onderhoud nat, d.w.z. het maaien en baggeren);
2. gemeente Den Helder neemt over van het hoogheemraadschap het beheer en onderhoud van alle taluds en beschoeiing (onderhoud droog) van hoofdwaterlopen in het gebied boven de Doggersvaart, welke in 1996 overgedragen zijn aan het waterschap;
3. Hoogheemraadschap betaalt als afkoopsom een bedrag van € 550.000 (€ 300.000 voor achterstallig onderhoud aan beschoeiingen en € 250.000 voor vervanging beschoeiing Helderskanaal).

Door Den Helder is aangegeven dit voorstel aan uw college voor te leggen.

Voorgesteld wordt:

- Het aanbod van het hoogheemraadschap te accepteren;
- De bijgevoegde overeenkomst vast te stellen en te ondertekenen;
- De afkoopsom van het hoogheemraadschap in te zetten voor het wegwerken van achterstallig onderhoud beschoeiingen in het gebied boven de Doggersvaart;
- Een beheerplan voor de gemeentelijke watertaken op te stellen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Bereiken van een veilig en ecologisch gezond watersysteem met een hoge belevingswaarde tegen zo laag mogelijke maatschappelijke onderhoudskosten.

Met de nieuwe overeenkomst ontstaat meer duidelijkheid over de verdeling van de onderhoudstaken aan de watergangen binnen geheel Den Helder.

Kader

Waterwet.

Keur en Legger van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Uitvoeringsconvenant Waterbreed.

Argumenten

Het hoogheemraadschap wil de onderhoudstaakverdeling aan het watersysteem in overeenstemming brengen met de landelijke afspraken tussen UvW en de VNG. Omdat het hoogheemraadschap ook het publiekrechtelijk beheer van het watersysteem heeft, kan zij deze taakverdeling ook via de Keur en Legger aan de gemeente opleggen. Er is gekozen voor een herijking van de oude overeenkomst.

De uitvoering van het onderhoud aan de watergangen kent een achterstand. Met de nieuwe taakverdeling worden middelen overgedragen om achterstand weg te werken.

Maatschappelijk draagvlak

Niet onderzocht.

Financiële en personele consequenties

Voor de gemeentelijke onderhoudstaken van het watersysteem in Den Helder heeft de gemeente geen beheerplan. Bij het onderzoek naar kosten van het onderhoud is gebleken dat zowel de onderhoudstaken van de gemeente als van het hoogheemraadschap een achterstand kent.

De BOR van de afdeling Stadsbeheer heeft voor de huidige gemeentelijke onderhoudstaken de onderhoudskosten, in beeld gebracht.

Onderstaande tabel geeft de beheer en onderhoudskosten weer bij de taakverdeling voor de herverdeling van taken.

Gebied	onderhoud	Kosten in €
Boven de Doggersvaart	Regulier onderhoud	68.000
	Reservering groot onderhoud	69.120
Beneden de Doggersvaart incl Julianadorp	Regulier onderhoud	45.000
	Reservering groot onderhoud	87.920
Ontvangstplicht gemeente *	verwerking bagger en maaisel	80.000
Totaal		350.040

* De Waterwet (art. 5.23, lid 2) kent voor de eigenaren van aan watergangen gelegen gronden de verplichting om maaisel en bagger te ontvangen welke door het hoogheemraadschap bij de uitvoering van hun deel van de onderhoudstaken vrij komt. Omdat het vaak stedelijke gebieden betreft waar het bezwaarlijk is om bagger en maaisel op de kant te laten liggen, dient de gemeente in de verwerkingskosten bij te dragen als vervangende ontvangstplicht.

Bij het onderzoek naar kosten van het onderhoud is gebleken dat de onderhoudstaak van de gemeente een achterstand kent.

Achterstallig onderhoud	Kosten in €
Achterstallig onderhoud beschoeiingen Julianadorp (gemeente)	475.000
Achterstallig onderhoud baggeren	137.336

Binnen product 265 is voor het jaarlijks onderhoud aan watergangen € 291.179 beschikbaar.

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat de gemeente een structureel jaarlijks tekort heeft. Het tekort is voor Julianadorp het grootst. Dit is ook de reden van het geconstateerde achterstand in het onderhoud.

Vervolgens heeft de BOR in onderstaande tabel de beheer en onderhoudskosten in beeld gebracht, als de gemeente meewerkt aan de herverdeling van het beheer en onderhoud conform het voorstel van het hoogheemraadschap.

Gebied	onderhoud	Kosten in €
Boven de Doggersvaart	Regulier onderhoud	112.934
	Reservering groot onderhoud	21.600
Beneden de Doggersvaart incl Julianadorp	Regulier onderhoud	45.000
	Reservering groot onderhoud	59.840
Totaal		239.374

De onderhoudskosten nemen na de herverdeling van de onderhoudstaken drastisch af, met name door dat bij de herverdeling van taken de kosten voor de ontvangstplicht verrekend zijn. Deze situatie is van toepassing zolang het hoogheemraadschap de bagger en maaisel bij Milieupark 't Oost ter verwerking kan aanbieden.

De gemeente dient wel het achterstallig onderhoud aan de beschoeiingen in de watergangen boven de Doggersvaart over te nemen. Ter compensatie neemt het hoogheemraadschap het grootonderhoud (baggeren) van circa 175.000 m2 watergangen van de gemeente over. De kosten van het achterstallig onderhoud worden met elkaar verrekend. Voor het verschil betaald het hoogheemraadschap een afkoopsom van € 300.000 voor het wegwerken van achterstallig onderhoud aan houten beschoeiingen en € 250.000 als bijdrage voor de gezamenlijke uitvoering van maatregel 46 van Waterbreed (aanpassing van de stenen beschoeiing in het Helders Kanaal).

Achterstallig onderhoud	Kosten in €
Achterstallig onderhoud houten beschoeiingen Julianadorp (gemeente)	475.000
Achterstallig onderhoud houten beschoeiingen overgenomen van Hhmk in gebied boven de Doggersvaart	435.000
Achterstallig onderhoud (baggeren) van gemeente welke worden overgedragen aan Hhmk (circa 175.000 m2 watergangen in de gemeente)	137.336
Afkoopsom van Hhmk naar gemeente voor achterstallig onderhoud houten beschoeiingen boven de Doggersvaart	300.000

Als de gemeente meewerkt aan de herverdeling van taken conform de wens van het hoogheemraadschap:

- Nemen de kosten voor de gemeente van het baggeren van waterlopen in de gehele gemeente af;
- Daarentegen nemen de kosten voor het beheer en onderhoud van de taluds en beschoeiingen in het gebied boven de Doggersvaart toe;
- Is voor de toename van het beheer 0,4 fte nodig; de kosten zijn in het financiële overzicht meegenomen.

Voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud aan de beschoeiingen welke van het hoogheemraadschap worden overgenomen (in het gebied boven de Doggersvaart) is met de kadernota € 136.000 gevraagd (€ 34.000/jaar). Met dit bedrag en het bedrag voor de afkoop kan het achterstallig onderhoud worden weggenomen.

Om het achterstallig onderhoud in het gebied beneden de Doggersvaart weg te werken is binnen de begroting circa € 51.000/jaar beschikbaar. Met dit bedrag kan in circa 10 jaren de achterstand worden weggewerkt. Daarbij moet het volgende worden opgemerkt. In het kader van de uitvoering van Waterbreed, wordt in Julianadorp de Slenk voorzien van natuurvriendelijke oevers. De beoogde duurzame inrichting van deze watergang is er niet alleen op gericht om duurzame materialen toe te passen maar ook om de structurele onderhoudskosten te verlagen. Voor deze maatregelen heeft de raad afzonderlijk een budget toegekend. De detail effecten voor de structurele onderhoudskosten worden in het op te stellen beheerplan voor het watersysteem opgenomen.

Na het wegwerken van het achterstallig onderhoud nemen de totale onderhoudskosten structureel af.

Verder dient nog het volgende te worden opgemerkt:

1. In het kader van de uitvoering van Waterbreed, zijn en worden natuurvriendelijke oevers aangelegd waarbij de beschoeiing wordt verwijderd. Tevens wordt daarbij het beheer en onderhoud van het natte deel van de natuurvriendelijke oever (wat normaal de gemeente moet beheren i.v.m. de schouwplicht) overgenomen door het hoogheemraadschap. De voordelige effecten hiervan zijn niet opgenomen in de bovenstaande tabellen;
2. Als maatregel uit Waterbreed wordt thans de beschoeiing van het Helders kanaal vervangen door een smalle kade. De eerste fase is aangelegd nabij de Vismarkt. Hiertoe is een provinciale WED-subsidie ontvangen. Voor het vervolg zijn middelen binnen Waterbreed gereserveerd. Tevens zal bij de overdracht het hoogheemraadschap € 250.000 bijdragen in de kosten. Ook dit voordelig effect is niet meegenomen in de bovenstaande tabellen. Bij de uitwerking van het beheerplan wordt dit wel meegenomen;
3. Wij zullen met de kadernota 2015 het voorstel te doen om de middelen voor de gemeentelijke taken van het beheer en onderhoud van het watersysteem voor de periode 2016 t/m 2019 op te hogen met € 34.000 per jaar;
4. Conform de BBV dient voor het periodiek plegen van groot onderhoud een reserve te worden aangelegd. In het voorstel van de kadernota is dit meegenomen ('Groot onderhoud waterwegen' (1A024)).

Communicatie

Persbericht:

Nee

Realisatie

Op basis van het collegebesluit:

- zal de overeenkomst 'Overeenkomst tot overdracht van het onderhoud van stedelijke wateren van de gemeente Den helder en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier' worden ondertekend;
- zullen de achterstanden in de onderhoudstaken worden opgepakt.
- Zal een beheerplan voor de gemeentelijke watertaken worden opgesteld.